

Fysisk aktivitet, livskvalitet och förekomst av neuropsykiatrisk problematik hos barn med idiopatisk klumpfot

Eva Broström

Bakgrund: Klumpfot är en av de vanligaste muskuloskeletala avvikelserna vid födseln och drabbar ca 1-2 barn av tusen födda i Sverige. Tre fjärdedelar är pojkar och för hälften av barnen drabbas båda fötterna. Behandling av fotfelställningen påbörjas inom någon vecka efter födseln enligt en etablerad behandlingsmetod kallad Ponsetimetoden. Trots korrekt korrigerad fotdeformitet kvarstår risk för recidiv, dvs. att en eller flera komponenter av felställningen kommer tillbaka. Behandlingen som fortgår till barnen är i femårsåldern har påvisat goda behandlingsresultat. Frågor som har väckts i det kliniska arbetet med barn med

idiopatisk klumpfot är om det finns ökade svårigheter så som problem med koncentration och språk, svårigheter som inte kan anses kopplade direkt till klumpfoten (Löf et al 2019). Minskad fysisk aktivitetsnivå hos barn är idag ett stort problem och det saknas publikationer där fysisk aktivitetsnivå hos barn med klumpfot respektive klumpfotsrecidiv utvärderas med patientrapporterade enkäter.

Syfte: Att studera förekomst av deltagande och utförande av fysisk aktivitet samt hälsorelaterad livskvalitet hos barn som blivit behandlade konservativt för idiopatisk klumpfot. **Frågeställning** Är det skillnad i grad av fysisk aktivitetsnivå mellan barn med klumpfot och barn med klumpfotsrecidiv? Vilken grad av överensstämmelse ses mellan patient-rapporterade utfall (Roye Score och Oxford Ankle Foot Questionnaire for Children)?

Metod: Datainsamling avslutades under 2017 då material insamlats för barn födda med kongenital idiopatisk klumpfot, samt åldersmatchade kontrollbarn, födda 2004 - 2008 i Stockholms Läns Landsting och Region Skåne. Sammantaget blev svarsfrekvensen närmare 70% av den kontrollerade kohorten av barn födda med denna diagnos (Löf et al., 2019,2019).

Patientrapporterad data/enkät: Vårdnadshavare (för barn under 7 år) eller barn (över 7 år) har besvara frågeformulären **Royes DSI** (disease-specific instrument). Royes DSI är en sjukdomsspecifik skala med 10 ämnen utformad för att mäta behandlingsresultat avseende tillfredsställelse, utseende, smärta och fysiska begränsningar för patienter med klumpfot. **Oxford Foot and Ankle Questionnaire (QFAQ)**, på svenska är ett frågeformulär om vrist och mäter fot- och fotledsrelaterade besvär hos barn och ungdomar. Formulären tar ca 15 minuter att fylla i. Barnet har att ombes skatta smärta med Wong-Baker Faces Pain Scale som är ett validerat instrument för att mäta smärta hos barn.

Fysisk aktivitet med accelerometer har varit omöjligt att samla in då deltagarnas olika aktiviteter delvis var inställt under pandemin. Vi har därför fokuserat på att ytterligare samla in ovanstående enkäter hos 60 barn med PEVA sedan 2022. Bearbetning av data pågår.

Resultat: Föräldrar till barn med klumpfot rapporterade ökad förekomst av neuropsykiatriska svårigheter. Det var framför allt inom områdena motorik, perception (uppfattningsförmåga/varseblivning) och språk men även områden som minne och uppmärksamhet. De 9-åriga barnen med klumpfot rapporterade en generellt god upplevd hälsa idag, trots att de även rapporterade fler problem än kontrollgruppen. Barnen med klumpfot rapporterar även ökad smärta, mobilitet och påverkan på dagliga aktiviteter. Fynden påvisar en tidigare okänd problematik hos barn med klumpfot och bör därför lyftas in i uppföljningsprogram för barn födda med klumpfot för att möjliggöra bästa möjliga vård och stöd för barnen och deras familjer. Två artiklar publicerat 2019.

Konklusion/betydelse: Resultaten påvisar tydligt vikten av att vården behöver uppmärksamma kopplingen mellan neuropsykiatrisk problematik och idiopatisk klumpfot för att kunna optimera behandling och stöd till barnet, familjen och dess omgivning. Studier visar att barn rör sig mindre och poängterar att fysiska aktivitetsnivån är möjlig att förändra, så det är viktigt att identifiera aktivitetsnivå hos barn med klumpfot för att stötta barnen i deras fysiska aktivitet och därigenom förbättra hälsan.

Vetenskapliga publikationer

1. Lööf E, Andriess H, Broström EW, André M, Bölte S. *Neurodevelopmental difficulties in children with idiopathic clubfoot*. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 2019, 61: 98-104
2. Lööf E, Andriess H, Broström EW, André M, Böhm S, Bölte S. *Neurodevelopmental difficulties negatively affect health-related quality of life in children with idiopathic clubfoot*. *Acta Paediatrica*, 2019 108;8 1492-1498
3. Lööf E, Andriess H, Andre M, Bohm S, Iversen MD, **Brostrom EW**. *Gross Motor Skills in Children With Idiopathic Clubfoot and the Association Between Gross Motor Skills, Foot Involvement, Gait, and Foot Motion*. *Journal of Pediatric Orthopaedics* 2019 39;7 359-365

Presentation

Neurodevelopmental Difficulties in children with idiopathic clubfoot, European Paediatric Orthopaedic Society (EPOS), Pre-Course Tel Aviv 2019
Motorisk färdighet, neuropsykiatrisk problematik och livskvalitet hos barn med idiopatisk PEVA/klumpfot, Fysioterapidagarna i Stockholm 2017